

ročník IV.

středa 11. září 2024

V lese

foto Žaneta Horáčková Lichtenbergová

Milí přátelé!

Proboha, oni to odložili!

Tak jsem se těšil, že dneska zahlásí Ursula, jestli pan Síkela bude ministrem energetiky, nebo obchodu.

Nebylo únavnějšího divadla, než sledovat to přidělování funkcí v Bruselu.

A oni to odložili! :(

≡ RUKOPIS „MOCZNA MODLITBA A POŽEHNANÍ PROTI BAURŽCZE“ EXPONÁTEM MĚSÍCE ZÁŘÍ

Tentokrát jsme exponátem měsíce zvolili rukopis datovaný letopočtem 1779 umístěným na zadní předsádce, je však možné, že je ještě o něco starší.

Je vázaný v pevných deskách potažených tmavě hnědou kůží s lisovaným ornamentálním dekorem po obvodu. Jako titulní strana je použita mědirytina Panny Marie ze Svaté Hory z roku 1747. Text je psán na papíře česky, z většiny úhledným novogotickým polokurzivním písmem, v menšině potom kurzivním novogotickým písmem. V písmu lze rozeznat tři písarské ruce.

Na předeštlí se dochovala nálepka, která dokládá, že rukopis, než se dostal do sbírek Muzea Českého ráje, byl součástí Výstavky starožitností v turistické chatě u Kalicha (osada Besedice, část obce Koberovy). Z toho je možné s opatrností usuzovat, že rukopis je regionální (pojizerské) provenience.

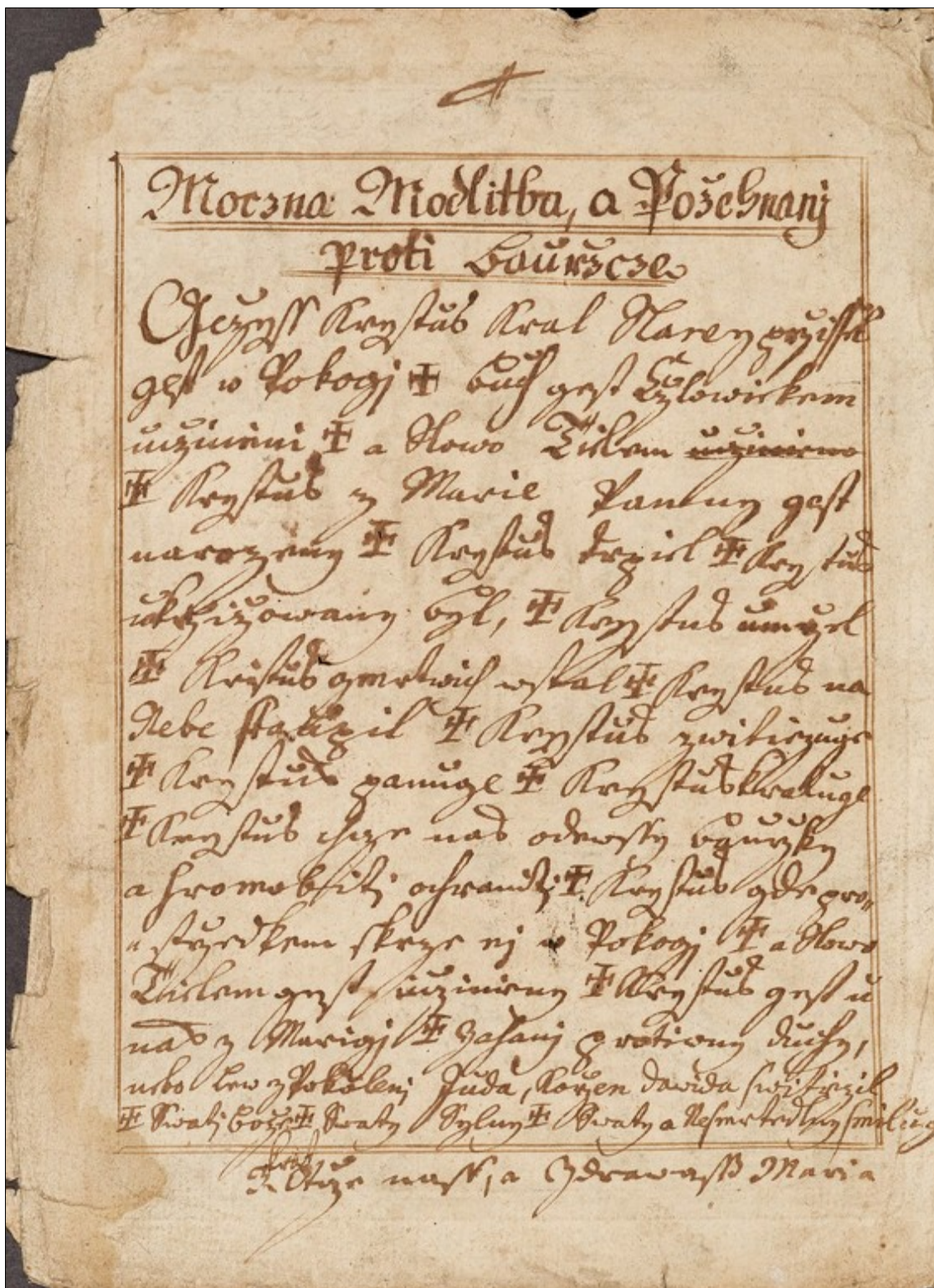
Mědirytina Panny Marie ze Svaté Hory z roku 1747, kterou osoba, jež nechala rukopis svázat, použila jako titulní list.

Z pohledu obsahu se název celého rukopisu, který byl převzat z nadpisu na první straně, stal částečně zavádějícím. Větší díl rukopisu je skutečně souborem modliteb, ale i dalších náboženských úkonů, které měly hospodářství ochránit proti nepřízní počasí. V další části však obsahují i další modlitby jako jsou např. proti morovým epidemiím, povodním, pádu stromu, požáru atd. V zásadě se tedy jedná o rukopisnou sbírku nejrozličnějších modliteb, chvalozpěvů a náboženských rad, které měly ochraňovat zejména proti přírodním jevům v širším slova smyslu.

Rukopis patrně vznikl a sloužil jako domácí sbírka modliteb, pročež se jedná o zajímavý doklad lidové tradice, ba přímo pověrečnosti, což z něho činí zajímavý pramen pro vhled do regionální etnografie doby před průmyslovou revolucí. Rukopis byl digitalizován v rámci programu VISK 6 a je dostupný na www.manuscriptorium.com (MČR Turnov)

První strana textu s nadpisem, podle kterého byl celý rukopis pojmenován.

≡ Výjezdové centrum složek IZS na Vesecku by mohlo sloužit od podzimu 2026

Integrované výjezdové centrum pro hasiče, dopravní policii i zdravotnickou záchrannou službu vyroste v turnovské oblasti Vesecko v sousedství silnice I/10. Krajští radní na svém srpnovém jednání vybrali firmu, která areál integrovaného výjezdového centra vybuduje.

Je jí GEOSAN GROUP za nabídkovou cenu přibližně 247,79 milionu korun

s daní. Stavět by se mělo začít nejpozději na začátku října letošního roku. Integrované výjezdové centrum by pak mohlo sloužit od roku 2026.

Projekt skýtá ještě jednu podmínku, a to je obdržení dotace od Ministerstva vnitra ve výši 110 milionů korun a další kompenzace týkající se majetkových převodů ze státu na kraj.

V našem regionu i širším okolí se jedná o unikátní propojení všech tří základních složek IZS,

„Architektonické řešení objektů bude v první řadě navozovat pocit sounáležitosti a spolupráce jednotlivých složek IZS a zároveň zvýrazní drobné rozdíly mezi nimi,“ uvedl Vladimír Richter, radní pro resort zdravotnictví. Společným prvkem všech budov jsou velkoprostorové společné garáže pro zásahová vozidla v 1. nadzemní podlaží každé budovy. Urbanistické řešení objektů vychází z podmínek území, ve kterém IVC vyrostě. „Při projektovém zpracování jsme se soustředili nejen na funkčnost budov a prostorů, ale i na potřebu prostorového uspořádání s ohledem na rozměry zejména hasičských vozidel. Vybudování IVC si vyžádá přeložky inženýrských sítí či stavby v jejich blízkosti,“ řekl Jan Hadrbolec, ředitel Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje.

(Filip Trdla)

≡ Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 12. září od 17 hodin, Turnov II – knihovna na vlakovém nádraží

Poutní místa Čech

Celkem 50 poutních míst ze šesti krajů ČR, jejich zakladatelské legendy, historie i současnost, s fotografiemi exteriérů i interiérů. Přednášet bude Michal Bařinka, jenž je absolventem oboru Historie se specializací na církevní dějiny na Historickém ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2018 se intenzivně věnuje dokumentaci a propagaci poutních míst ČR. Za účelem popularizace poutních míst založil projekt Poutní místa Česka a vydal knižně první díl plánované trilogie o poutních místech v České republice.

pátek 13. září od 19:00, Letňák bar

Blues-Rock Nonsens 1984

Letošní poslední koncert na letní scéně ve Skálově ulici s turnovskými rockery. Blues Rock Nonsens 1984 je kapela původem z Borku pod Troskami založená Jaroslavem Špínou (hudba, kytara, zpěv), ke spolupráci přizval Petra Šindlera a Petra Brázdu na bicí a Kamila Körbera na baskytaru. Hudba je inspirována mississippi-blues a syrovým americkým rockem 70. let.

úterý 17. září od 19.30, divadlo

One Human Show Simony Babčákové o duševním zdraví

Co to vůbec je duševní zdraví a jak se o něj starat? Za hudebního doprovodu vás Simona provede i tak hlubokým tématem s nadsázkou, humorem, laskavě a hlavně prakticky.

čtvrtek 19. září 17 hodin, Turnov II – knihovna na vlakovém nádraží

Knihovory: Františiel Niedl

Literární beseda s populárním spisovatelem detektivek a historických románů Františkem Niedlem.

turnovsko

VALDŠTEJN – pátek 20. září od 17 do 22 hodin, prostory hradu Valdštejn
Noc literatury 2024

Po roce se vrací celorepublikový literární projekt Noc literatury! Tentokrát se akce uskuteční netradičně v pátek večer v prostorách hradu Valdštejn! Během večera zazní ukázky ze současné evropské literatury, a to ze zemí Rakouska, Polska a Francie. Připomene si také výrazné výročí Eduarda Petišky. Těšit se můžete na populárního moderátora Václava Žmolíka, hudebníka Martina Hyblera a herce Petra Vydru.

MALÁ SKÁLA – 13. září v 17.30 v kině Androvná
VÝJIMEČNÝ STAV

Pozvánka na autorské promítání filmu Výjimečný stav dle divadelní hry Milana Tesaře, který se podepsal i pod scénář tohoto filmu, Vám představí režisér Jan Hřebejk s tvůrci a herci.

Film uvedeme v předpremiéře. Rozhlasový zpravodaj na Blízkém východě Karel Beran přijíždí na základě anonymu na otočku soukromě do Prahy. V Kamburu, který neprofesionálně opustil, však právě ve stejnou chvíli vypuká revoluce. Dostát povinnosti reportéra donutí zkušeného profesionála k mystifikačním reportážím, kdy vřavu arabské revoluce simuluje na kuchyňských spotřebičích ve vinohradském bytě. Rozkročen mezi řešením osobního problému a povinností zpravodajsky informovat posluchače se však chytne do vlastní pasti. Když se na základě vysoce sledovaných příspěvků rozhodně Český

rozhlas poslat za zpravodajem podpurný tým, ocitne se před neřešitelnou volbou: buď se přizná k mediálnímu podvodu, nebo musí předstírat vlastní smrt. (Falcon)

Jelikož je to předpremiéra, tak se očekává velký zájem

diváků. Proto prosím dodržte rezervaci a v případě náhlé nepřítomnosti nás prosím dopředu informujte ideálně SMS na 603426537.

ROVENSKÝ EVANGELICKÝ SBOR

všechny srdečně zve na pořad
o keltském křesťanství

v pátek **13. 9. 2024** od **17.00** v sídle sboru

hovořit bude **Darina Bártová**, presbyterka Starokatolické
církve v ČR; irskou hudbu zahraje folková kapela **Darts**

OCHRANOVSKÝ SBOR
PŘI ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVI EVANGELICKÉ
ADRESA REVOLUČNÍ 399, 512 63 ROVENSKO POD TROSKAMI
E-MAIL ROVENSKO@EVANGNET.CZ WEB ROVENSKO.EVANGNET.CZ

lomnice n/p

/// Z důvodu předpovědi velmi špatného počasí byl zrušen na sobotu plánovaný FOOD FESTIVAL. Všechny předpovědi se shodují na několikadenním dešti od čtvrtka do neděle s velkými úhrny srážek, nízkými teplotami, větrem...

Zvažovali jsme různé varianty, ale nejekonomičtěji se jeví zrušení a to i s ohledem na stav terénu v okolí zámku, který bude po deštích předpovídané intenzity pro pořádání akce nezpůsobilý.

„Zachovejte nám přízeň i v příštím roce, ve stejném termínu, tedy v půli září...“

NOVÁ VES n/P, PASEKY n/J – Liberecký kraj vybral zhotovitele oprav pro dvě silnice v Podkrkonoší – v okolí Nové Vsi nad Popelkou a v Pasekách nad Jizerou. Schválili to krajští radní.

První zakázka spočívá ve velkoplošné opravě krajských komunikací – silnice III/2849 a silnice III/28410 vedené mezi obcemi Syřenov, Nová Ves n/P a Krsmol.

„V tomto případě plánujeme recyklaci vozovky za studena na místě, vyčištění a obnovu příkopů a rigolů obnovu krajnic z recyklovaného materiálu, okrajů vozovky a vodorovného dopravního značení,“ vyjmenoval silniční práce Jan Sviták, statutární náměstek hejtmána pro resort dopravy.

Předpokládaná hodnota zadávacího řízení činila 9,96 milionu bez daně. V tomto řízení zvítězil *STRABAG Silnice* za nabídkovou cenu cca 6,5 milionu bez daně, tedy 7,86 milionu s daní.

Rekonstrukci kromě silnice číslo III/29057, která prochází Pasekami nad Jizerou, čeká také navazující křižovatka se silnicí číslo III/29056 a navazující místní komunikace k Hořensku.

„Rekonstrukce zlepší stavebně technický stav vozovky a sjednotí její šířku, zejména nezastavěné části od začátku úseku po otočku autobusu. Silnice získá nové odvodnění,“ upřesnil Sviták. „Podél vozovky se objeví nové betonové obrubníky, doplněny budou dlážděné rigoly, bezpečnostní a odvodňovací zařízení včetně opravy propustku. V Pasekách bude po pravé straně silnice vybudována nová patnáctimetrová výhybna.“

Předpokládaná hodnota zakázky při zahájení zadávacího řízení činila 19,17 milionu korun bez daně. S nejnižší nabídkovou cenou 16,41 milionu korun bez daně, tj. cca 19,86 milionu s daní zvítězila opět pražská firma *STRABAG Silnice*. (Andrea Fulková, Liberecký kraj)

KUMBURK, SYŘENOV – Kumburské svítání

14. 9. od 9.00 do 17.00 , zřícenina hradu

Akce Kumburské svítání se poprvé uskutečnilo v roce 2004. Výtěžek akce je určen na opravu hradu. Návštěvníci mohou shlédnout ukázky historického šermu, ukázkou palných i chladných zbraní, loutkové divadlo a lidová řemesla. Občerstvení zajištěno, akce se koná za každého počasí.

Pořadatelem akce je Sdružení pro záchranu hradu Kumburk, z. s.

Více informací na www.kislomnice.cz

LIBŠTÁT – „Rádi bychom Vás všechny pozvali na další ročník našich sousedských trhů. Letos se uskuteční tradičně na Libštátském náměstí v Lipkách **v sobotu 19. října** od 9 hodin do 13 hodin.

Společně můžeme obdivovat barevné výtvořky naší přírody a překrásné výrobky šikovných ručiček. Na náměstí a v sále Kulturního domu se můžete těšit na domácí výrobky našich stálých i nových prodejců. Budou pro Vás připravené

výrobky v podobě bylinných směsí, koření, voňavých čajů, přebytky ze zahrádky v podobě sazenic, odkopy květin zahradních i pokojových. Výpěstky zahradní všeho druhu, barev i velikostí. Prodejci si pro vás chystají nejrůznější masti, ozdravné soli a podzimní dekorace, které rozveselí každý prostor. Děti si budou moci v tradičních dílničkách vyrobit dle vlastní fantazie krásné dekorace. Nebude chybět ani nabídka nádherných barevných korálkových šperků a náušnice nebo dřevěné obrazy. Můžete se těšit také na bohaté občerstvení. Jako každý trh, na nás čekají pochoutky z myslivecké kuchyně, křupavé bramboráky, ozdobené chlebičky a lahůdky všeho druhu. Nebudou chybět ani koláče, cukrovinky a sladké nadýchané wafle nebo hřejivá medovina a mošt.“

/ Veronika Slavíčková,
Libštátský zpravodaj

LIBŠTÁT – V katolickém kostele sv. Jiří se dokončuje velká rekonstrukce.

Vše se daří podle plánu, z čehož máme velikou radost. Slavnostní znovuotevření uvnitř zrekonstruovaného kostela svatého Jiří v Libštátě je naplánováno na libštátské posvícení **v neděli 27. října**. Tak jako i loni pro Vás připravujeme na tento den i posvícenské posezení s harmonikářem na sále kulturního domu.

(Libštátský zpravodaj)

SLAVNOSTNÍ POSVĚCENÍ ZVONU

CHVALTE HOSPODINA ZVUKEM TROUBY, NA
LOUTNY A GITARU, NA BUBEN A PÍŠŤALU, NA
HOUSLE I VARHANY, CHVALTE JEJ NA
CYMBÁLY ZVUČNĚ. ŽALM 150

SRDEČNĚ ZVEME DO LIBŠTÁTU NA
POSVĚCENÍ ZVONU, KTERÝ PO VÍCE
NEŽ 50 LETECH BUDE OPĚT SVOLÁVAT
LID K BOHOSLUŽBÁM. SLAVNOST SE
BUDE KONAT V EVANGELICKÉM
KOSTELE 22. 9. 2024 VE 14:30
A POVEDE JI SYNODNÍ SENIOR ŮCE
PAVEL POKORNÝ.

PO BOHOSLUŽBÁCH PROBĚHNE KONCERT
SOUBORU CONSPIRO POD VEDENÍM JANY
VÁVROVÉ.

NAD SLAVNOSTÍ PŘEVZALI ZÁŠTITU HEJTMAN
LIBERECKÉHO KRAJE M. PŮTA A JEHO NÁMĚSTKYNĚ
K. VÍNKLÁTOVÁ A STAROSTA MĚSTYSE LIBŠTÁT P. JANATA

≡ **Semilský Montmartre 2024**

14. 9. od 12.00 do 19.00, Muzeum a Pojizerská galerie Semily

Tradiční akce probíhající v prostorách muzea a tentokrát i v nové léčitelské expozici v Jílovecké ulici.

Program v hlavní budově muzea a na muzejní zahrádce:

- 14:00 – 19:00 Tvoření a hraní nejen pro děti - malování triček, malování v pleněru, fotokoutek, velké Člověče, nezlob se, stolní fotbálek, kolo štěstí
- 15:00 – 18:00 Petr Ochman – harmonika
- 16:00 Vernisáž výstavy 2 x 100 = Jiří Šlitr + Jiří Bažant - vystoupí Eva Lédlová - soprán a Bohuslav Lédl - klavír
- 18:00 Čertova nevěsta - Loutkové divadélko Roprachtice
- 18:30 Komentovaná prohlídka výstavy Za tichem květin s Miroslavem Šnaiberkem a setkání s malíři.

Po celý den volný vstup do všech expozic muzea.

Program v Jílovecké ulici:

- 12:00 - 18:00 Volný vstup do expozice Léčitelé Pojizeří a Podkrkonoší
- 12:00 – 18:00 Bylinkové osvěžení a tvoření - osvěžení bylinkovou limonádou či čajem, výroba voňavých pytlíčků, míchání bylinkových solí, tvorba tělových olejů, ukázka destilace vonných esencí
- 17:00 Na návštěvě u léčitelů – komentovaná prohlídka expozice léčitelství s Tomášem Chvátalem.

Od 12 do 17 hodin je možné využít svezení vláčkem, který pojede z Ostrova a bude zastavovat v Jílovecké ulici a poblíž muzea v Husově ulici.

≡ **Semilské kulturní tipy:**

11. září od 18.00, Sbor Dr. Karla Farského v Semilech

103. podvečer cyklu SETKÁVÁNÍ

PAVEL HOŠEK – EVANGELIUM PODLE BOHUMILA HRABALA

Profesor religionistiky Pavel Hošek se zabývá duchovním rozměrem přelomových literárních děl se silným morálním apelem (E. T. Seton, J. Foglar, J. R. R. Tolkien, chasidští rabíni atd.) a nalézá v nich předtím neformulované duchovní akcenty velmi aktuální pro naši dobu. Totéž se mu nejnověji daří i s dílem Bohumila Hrabala. Pavel Hošek je vždy součástí toho, co vypráví a posluchač je nezadržitelně vtahován do přediva příběhu.

12. září od 17.00, Státní okresní archiv Semily

JOSEF BOSÁK – KUS ARMÉNSKÉ DUŠE | PIECE OF ARMENIAN SOUL

Vernisáž fotografií profesionálního rožnovského fotografa specializujícího se především na oblast Arménie a Náhorního Karabachu. Autor navštěvuje tento region pravidelně od roku 2007 a představí na černobílých snímcích podoby člověka a sociální reportáž. Díky fotografiím z Karabašské nemocnice získal mezinárodní prestižní ocenění AFIAP a EFIAF. Hudební doprovod vernisáže

zajistí Jana Vávrová (zobcové flétny a fagot) a Monika Chmelařová (klavír).
Výstava potrvá do 17. listopadu.

17. září od 19 hodin v KC Golf

KUŘAČKY A SPASITELKY

Divadlo V Roztocké z Jilemnice přiveze do Semil úspěšnou inscenaci, která postoupila z krajské přehlídky na národní přehlídku ve Volyni. Hrají: Jana Koudelková, Magdalena Jarošová ml., Markéta Vajdíková, Iveta Hlubučková, Václav Myslivec, Jan Lála a Jan Falta. Režie Tomáš Václ.

21. září od 19 hodin v KC Golf

BUBENICKÁ SHOW MR. POPELINA

Těšit se můžete na mladé talenty. Tanečním vystoupení okoření bubenickou show Simona Mejsnarová se svými žáky ze ZUŠ Semily. Smyčcové duo Yellow předvede mistrovské vystoupení... Kulturní centrum roztančí kapela Stingova policie. Kapela, která se po pauze vrací na hudební scén Naservírují vám pecky od The Police a Stinga.

21. září ve 13 hodin u knihkupectví Křižovatka na náměstí Pavla Tigrida

SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY JANU KRISTOFORIMU

Jan Kristofori má své nezaměnitelné místo ve výtvarném umění a jeho působení je spjato také s městem Semily. Na podobě desky se podílel semilský umělec Štěpán Flekna. V hudebním programu zazpívá sopranistka Eva Lédlová za klavírního doprovodu svého chotě Bohuslava Lédla.

jilemnicko

≡ Jilemnické opakovačky slaví 170 let

Dílo jilemnického hodináře Josefa Pochopa je zmapováno málo. Víme, že vyráběl nástěnné hodiny lidové, sloupkové měšťanské i věžní. O jeho dobré práci svědčí skutečnost, že mu hrabě Harrach zadal výrobu věžních hodin pro věž zámku v Hrádku u Nechanic.

Do Krkonošského muzea jsme před časem díky štědře podpořené finanční sbírce mohli pořídít znamenitou ukázkou Pochopovy práce. Jedná se o luxusní stojací hodiny se čtvrt'ovým odbíjením a týdenním chodem. Hodiny byly vyrobeny mezi lety 1825–50 pro náročnější klientelu, jako šlechtické rody, bohaté měšťanstvo, nebo církevní hodnostáře. Jak už to u luxusních hodin bývá, je výrobce signován na ciferníku hodin (franz pochop in starkenbach, na prostších dílech bývá firma uvedena i v češtině). Ciferník má měděnou základnu. Je smaltován se sklovitou povrchovou glazurou a přichycen na mosazné základové desce. Okolí ciferníku je v rozích zdobeno mosaznými plastikami s květinovým motivem.

Tyto prvky nesou zbytky stop po zlacení v ohni. Horní části základové desky vévodí kruhová malba ostrovního zámečku a po stranách jsou dva malé kruhové terče s ručičkami (regulace odbíjení). Skříň hodin je dřevěná, opatřená silnostěnnou dýhou cizokrajné kořenice rovníkové Afriky (vřesovec a dub bahenní). Lucerna hodin je prosklená jak z čelní strany, tak na obou bocích. Na dveřích skříň je skleněná čočka, kde můžeme vidět pohybuující se kyvadlo hodinového stroje. Jedná se o hodinový stroj s kotvovým krokem a čtvrt'ovým odbíjením do ozvučných spirál, který je vybaven počítaným systémem programace odbíjení a pákou pro spuštění opakování odbíjení (v nočních hodinách).

Vrcholným dílem mistra Pochopa jsou nepochybně jilemnické věžní opakovací hodiny. Když v roce 1842 vedení města rozhodlo, že dosavadní obrovská střecha radnice bude snížena a opatřena věžičkou, pověřila oblíbeného hodináře, aby na ni zhotovil hodiny se dvěma ciferníky.

Hodiny dnes natahují starosta a místostarosta města a tajemník městského úřadu.

Za několik let si potřeby nově zřízeného Okresního soudu v Jilemnici vyžádaly rozšíření radnice o dva oblouky podloubí a touha radních po reprezentaci městské nezávislosti zapříčinila stavbu třicetimetrové věže. Základní kámen k přístavbě byl položen 2. května 1851, dílo bylo svěřeno staviteli Janu Herknerovi. Když se začaly kopat základy, narazilo se údajně na silný pramen, který musel být zakryt silnými břidlicovými plotnami.

Na dokončenou věž pak byly přeneseny hodiny z malé věžičky, doplněny dalšími dvěma ciferníky. V padesátých letech se situace na radnici vlivem utužování Bachova absolutismu zhoršovala. V roce 1853 odstoupil z protestu proti omezování práv městské samosprávy vlastenecký starosta Dominik Jerie a na rozloučenou

jako výraz své lásky k obci vlastním nákladem rozšířil radniční hodiny o unikátní opakovací stroj a dal městu zvukovou kulisu, jež nemá obdoby. Opakovačky byly spuštěny 4. července 1854.

Věžní hodiny patří k unikátům našeho města. Městští představitelé o ně pečovali velmi pozorně, údržba a opravy se prováděly neobyčejně často. Válečným rekvizicím padly roku 1917 za obět' dva ze tří cimbálů a nahradily je pouhé kolejnice, největší cimbál se naštěstí nepodařilo sejmout. V roce 1923 byly kolejnice nahrazeny cimbály novými.

Odbíjení hodin je konstruováno tak, aby při pouhém poslechu bylo možno rozeznat správný čas. Na malý cimbál se odbije vždy po patnácti minutách počet čtvrt hodin, na prostřední počet celých hodin. Tedy například v půl šesté odbíjí hodiny dvakrát na malý cimbál a pětkrát na prostřední. Každá celá hodina je pak zdůrazněna opakovaným odbíjením počtu celých hodin na velký cimbál – tedy ve dvanáct hodin rozezná kladivo čtyřikrát malý, dvanáctkrát prostřední a dvanáctkrát velký cimbál, ozve se tedy celkem osmadvacet úderů. Za den pak „nejpilnější“ hodiny odbíjí celkem 1 020× a dokáží hostům ubytovaným v centru města připravit bezesnou noc. Pro stálé obyvatele i pravidelné návštěvníky města však vytvářejí tak krásnou zvukovou kulisu, že její naštěstí jen zcela výjimečnou absenci vnímáme podobně jako bolestný klid zastaveného srdce.

/ Jan Luštinec, *Zpravodaj města Jilemnice*

≡ Sarajevo 28. června 1914 a hrabě František Harrach

S Františkem Ferdinandem d'Este se hrabě František Harrach (1870–1937) blíže seznámil v době císařských manévřů, konaných ve Velkém Meziříčí ve dnech 8.–10. září 1909. Přítomni byli také císař František Josef I., německý císař Vilém a arcivévoda Karel František Josef, pozdější poslední císař Karel I. Odměřený a nezřídka podezřívavý následník trůnu tu našel v Harrachovi „oddaného důstojníka, inteligentního posluchače a výborného společníka“. Ve dnech 26. a 27. června 1914 proběhly v Bosně úspěšné manévry. Zdálo se, že bosenská cesta Františka Ferdinanda a jeho ženy Žofie skončí navzdory všem předpovědím šťastně. Naplánována byla ještě návštěva zemského hlavního města Sarajeva.

28. červen připadl na neděli. Počasí toho dne bylo krásné a nic nenasvědčovalo tomu, že přichází zlomový den s tragickými událostmi a důsledky. František Ferdinand zaslal na zámek v Chlumu u Třeboně telegram s textem: „Mně i mamince se vede velmi dobře. Počasí teplé a hezké. Včera jsme měl velkou večeři dnes dopoledne máme velké přijetí v Sarajevu. Odpoledne opět velká večeře a pak odjez na (lodi) Viribus unitis. ... Nejvroucněji Vás objímám. Táta.“

Poté se s chotí účastnil nedělní mše. Pak odešli pěšky na nádraží Ilidža a dvorním vlakem odjeli do Sarajeva. František Ferdinand a Žofie nastoupili do luxusního černého otevřeného automobilu vyrobeného firmou *Gräf & Stift* ve Vídni

v roce 1910. Jednalo se o majetek hraběte Františka Harracha. Následník trůnu byl oděn do uniformy generála jízdy: světlemodrého kabátu, černých kalhot s červenými lampasy, generálského klobouku se zeleným papoušším peřím. Žofie měla bílé hedvábné šaty s červenou, květinami zdobenou šerpou, široký klobouk s peřím a závoj.

Jako doplňky tmavý vějíř a slunečník. Byla okouzující. Oba seděli na zadních sedadlech, zatímco na předních nouzových sedadlech seděli Oskar Potiorek a hrabě František Harrach. Řídil Čech Leopold Lojka.

Kolona projížděla asi dvacetikilometrovou rychlostí davy diváků. Dva z připravených atentátníků nechali auta projet, neboť se nedokázali odhodlat k činu. Teprve třetí, Nedjelko Čabrinovič, hodil bombu. Lojka si všiml mladíka, přidal na rychlosti a bomba dopadla na staženou plátěnou střechu automobilu, sklouzla na zem a vybuchla vedle zadních kol následujícího automobilu. Asi dvacet diváků utrpělo zranění, nepatrné střípinky zasáhly i Žofii. Drobné ranky ale neznamenalaly jakékoli nebezpečí.

Zato podplukovník Erich Merizzi (pobočník vojenského velitel Bosny Oskara Potioreka), pod jehož autem granát explodoval, musel být po ošetření u soukromého lékaře hospitalizován.

Poté František Ferdinand s chotí dojel do sarajevské radnice, kde ve stísněné atmosféře následoval plánovaný, ale poněkud zkrácený program. Vystala otázka, jak zajistit bezpečnost následníka trůnu pře eventuálním dalším útokem. Zde na celé čáře zklamal zemský velitel generál Potiorek, když vojenské obsazení trasy zamítl s poukazem na skutečnost, že většina vojáků má zašpiněné polní uniformy a nemůže do města. Údajně též ujišťoval, že žádné nebezpečí nehrozí.

Došlo však také ke změně programu.

František Ferdinand zamířil do posádkové nemocnice, aby navštívil zraněného podplukovníka Merizziho. Žofii nabídl, aby jela raději rovnou na nádraží. Reagovala prý slovy: „Nikoliv Františku, jedu s tebou.“

Autu po návštěvě radnice pokračovala v cestě. Hrabě František Harrach se na rozdíl od Potioreka choval statečně.

Postavil se na levé stupátko, aby svým tělem vznešený pár chránil. Netušil, že tragický útok přijde zprava. Došlo k neuvěřitelné a osudové náhodě. Kolona se vydala nesprávným směrem a bylo nutno se vrátit na plánovanou trasu. Auto se muselo otočit a při tom manévru zastavilo těsně před Gavrilo Principem /FOTO

který v té době pojídal jakýsi sendvič.

Princip později vypověděl: „V prvním okamžiku jsem chtěl hodit bombu, kterou jsem měl nalevo u opasku. Bylo by těžko ji vyndat a hodit. Vytáhl jsem proto revolver a pozvedl jej proti automobilu, aniž bych mířil. Když jsem střelil, tak jsem dokonce odvrátil hlavu. Vystřelil jsem dvakrát po sobě, ale nejsem si jist, zda vyšly dva nebo tři výstřely, protože jsem byl velmi vzrušen...“

Chtěl zabít pouze Františka Ferdinanda, nikoli jeho manželku. Přesto opět neuvěřitelnou náhodou zasáhl smrtelně oba.

Hrabě František Harrach zachytil okamžiky bezprostředně po výstřelech: „Zatímco auto rychle couvalo, vytryskl tenký pramének krve z úst Jeho císařské výsosti. Zatímco jsem jednou rukou vytahoval kapesník, abych setřel krev z úst arcivévodových, zvolala Její výsost: ‚Proboha! Co se Ti stalo?‘ Načež sklouzla ze sedadla obličejem mezi kolena arcivévodky. Netušil jsem, že byla zasažena a myslel jsem, že z leknutí omdlela. Nato Jeho císařská výsost řekla: ‚Žofinko! Žofinko!

Neumírej mi! Zůstaň pro mé děti!’...“

Hrabě Harrach, stále stojící na stupátku rychle jedoucího auta, držel arcivévodovi límec, aby mu nepadala hlava. Přitom měl František Ferdinand několikrát říci: „To nic není.“

Když automobil dorazil do Konaku, sídla zemské vlády, Žofie byla již mrtvá. František Ferdinand dodýchal po čtvrt hodině. Nikdo netušil, že se právě otevřela cesta ke světové válce.

Dodejme, že Jilemníci opakovaně navštívil hrabě Jan Podstatzký-Lichtenstein a má k městu velmi vřelý vztah.

Jedná se o vnuka Františka Harracha. Vlastní mimo jiné i kapesník potřísněný krví arcivévody Ferdinanda, který dědeček přiložil na krvácející následníkova ústa. Šátek i náboj z atentátu můžeme dnes vidět v expozicích zámku ve Velkém Meziříčí, jenž dnes Janu Podstatzkému-Lichtensteinovi náleží.

A ještě jedna zajímavost: Pan hrabě Podstatzký-Lichtenstein mi sdělil, že účast na jízdě Sarajevem a zapůjčení auta podmínil hrabě Harrach Ferdinandovým příslibem, že se po nastoupení na trůn nechá korunovat českým králem.

26. července 1914 byla vyhlášena mobilizace...

/ Jan Luštinec, *Zpravodaj města Jilemnice*

železný brod

SKLENĚNÉ MĚSTEČKO

21.-22.
září
2024

TOMÁŠ KLUS
SLZA
GEMINI s kty Dalibora Jandy
ORFEUS
ŘETÍZEK
MAMBA
BRODANKA

festival
sklářského
řemesla

ŽELEZNÝ BROD 2024

jičínsko

JIČÍN – Jičínské gymnázium v září oslaví 400 let od založení

Oslavy začínají **ve čtvrtek 19. září**, ale hlavním dnem bude až **sobota 21. září**, kdy se koná ranní průvod absolventů školy. Pokud k nim patříte, sraz je u křižovatky ul. Palackého – Valdštejnovo náměstí a průvod vyrazí v 8:45 k budově Lepařova gymnázia. Připravuje se také den otevřených dveří a kulturní program na zahradě školy. To největší ale přijde večer, kdy se uskuteční Rock for Gympl, což bude koncert školních kapel v zámeckém parku a speciálním hostem bude Michal Malátný, který také patří mezi absolventy. (Jan Jireš)

JIČÍN – A co chystá jičínské divadlo?

Ve středu 18. září si nejen abonenti prodlouží letní náladu prostřednictvím nevšední inscenace známé klasiky Rozmarné léto v podání Divadelního spolku

Kašpar. Kromě ikonických monologů a dialogů na diváky čekají i akrobatické a kouzelnické výstupy doprovázené hudbou Petra Maláska.

V pondělí 23. září navštíví Jičín Divadlo Vizita. Jedinečné uskupení umělců rotujících kolem ústřední postavy nepřehlédnutelného Jaroslava Duška uvede představení Jím v Číně. Diváci se mohou těšit na improvizované až nečekané verbální etudy.

O pár dní později, **ve středu 25. září**, vás spisovatelka, scénaristka, publicistka, vydavatelka a hlavně vtipná vypravěčka

Halina Pawlowská přijede pobavit svým povídáním nejen o zralosti žen. Mimo jiné nám také poradí, jak zvládnout své zvětšující se tělo, jak znovu najít lásku a jak se smát všemu, co nás potká.

A ještě důležitá informace na závěr: Na 30. září byla původně naplánována česká premiéra hry Poslední člověk na zemi s Petrem Čtvrtníčkem a Leošem Nohou. Ta se však z důvodu nemoci jednoho z protagonistů ruší.

/ Iva Puchlová, KZMJ

To je ovšem fakt - Leoše jsem potkal, je na vozíčku a má sešroubovanou nohu. Ale nemějte o něj strach, pivo mu pořád chutná! - *pozn fp.*

≡ V rámci připomínky 158. výročí bitvy u Jičína se otevře nová naučná stezka Sasové pod Zebínem. Chystá se také ukázka bitvy

V sobotu 21. září jste srdečně zváni na uctění památky 158. výročí bitvy u Jičína pod Zebínem, v rámci připomínek prusko-rakouské války 1866. Při této příležitosti proběhne slavnostní otevření naučné stezky, která představí historickou událost v nových souvislostech.

At' už plánujete vyrazit na procházku, anebo jste nadšenci do historie 19. století a chcete se dozvědět o tom, co se odehrálo ve večerních hodinách 29. 6. 1866 pod vrchem Zebín, pak právě pro vás bude připravena pětice informačních tabulí. Naučná stezka je dílem kolektivu okolo Davida Kotláře a vznikla v souvislosti s pomníkem saského vojáka, jenž byl umístěn v roce 2021.

„Při výzkumu okolo padlého saského vojáka byly odhaleny další informace. Dlouho jsem uvažoval, jak materiály použít, a nyní představíme pětici cedulí v klasickém naučném formátu, které budou na různých místech v blízkosti vrchu Zebín, na místech, kde jsme našli dílčí poznatky o průběhu bitvy u Jičína,“ popisuje David Kotlář, zemědělec a provozovatel Jezdeckého centra Jičín.

Jednu z pěti naučných cedulí lze zhlédnout přímo u pomníku saského vojáka na panelové cestě pod Zebínem, další v obci Dílce, avšak více neprozradíme. Cedule v úvodu prozradí, kde návštěvník stojí a jakou úlohu místo sehrálo v bitvě u Jičína, následně si přečte zajímavé podrobnosti. Dozví se například i příběh o tom, že jeden z vojáků si nechal ušít oblečení v Drážd'anech, avšak krejčímu nezaplatil, protože v bitvě padl. Krejčí pak musel peníze složitě vymáhat po pluku. Všední příběhy běžných vojáků a nižších důstojníků tak dokreslují ducha druhé poloviny 19. století.

Naučná stezka také poodhaluje málo diskutované téma, a to prusko-rakouskou válku z hlediska národnostní otázky. Jak Prusko, tak Rakousko-Uhersko – a u něj to platilo obzvláště – byly mnohonárodnostní státy. Název války 1866 je dobře znám, je však těžkou pravdou, že bitvy u Jičina se účastnilo jen málo vojáků, kteří byli odmala německy mluvící. Tragičnost vynikne například v případě Lužických Srbů, kteří byli zverbováni oběma stranami konfliktu, tudíž krajané bojovali proti sobě.

/ Jan Jireš, Jičínský zpravodaj

tanvaldsko

≡ O dávné historii Tanvaldu – 3. část

Co se týká víry, byli první osadníci zdejšího kraje evangelíci. Právě v polovině 16. století doznaly církevní poměry hlubokou přeměnu. V letech kolem roku 1550 pronikala z Žitavy i na Frýdlantsko, Liberecko a dál i do méně osídlených území na úpatích hor reformace. 21. září 1588 ustanovil Melchior z Redernu faráře z Frýdlantu superintendantem a inspektorem všech kostelů svého panství. Kostely v bližším okolí Tanvaldu byly rovněž evangelické. V jedné semilské listině z roku 1634 je zmíněno, že Příchovice jsou evangelickou farní obcí. Následovaly klidné roky rozvoje a pozeňnaného osídlování. Byly stavěny sklářské hutě a vrchnost usnadňovala a zvýhodňovala přistěhování cizích sedláků. Slibný vývoj mohl pokračovat i nadále a mohla se dočkat i řada dokumentů z té doby, kdyby do toho nepřišla pobělohorská doba a strašlivá 30letá válka se všemi důsledky i na zdejší kraj. Semilské panstvo se jako protestanté podílelo na odboji českých stavů proti císaři. Císař postupoval proti odpůrcům velmi tvrdě, a proto zkonfiskoval i semilské panství, a to předal Albrechtu z Valdštejna.

Rodiče Valdštejna Wilhelm z Valdštejna a Margareta rozená Smiřická ze Smiřic byli protestanté. Teprve 1606 po smrti rodičů přestoupil Valdštejn na katolickou víru. Svatbou s Lukrecií Nekšovnou z Landeku získal rozsáhlé výnosné statky na Moravě, které mu umožnily nabídnout císaři vlastní, dobře vyzbrojené a udržované vojsko.

Pochopil, že povstání českých stavů nemá naději na úspěch a zůstal věrný císaři. I když se Valdštejn se svým vojskem bitvy na Bílé Hoře nezúčastnil, neboť v té době bojoval na Moravě na straně císaře proti Gáboru Bethlénovi, obdržel od císaře za své zásluhy bohaté statky, které před bitvou na Bílé Hoře patřily vlivnému a majetnému rodu Smiřických, z kterého pocházela Valdštejnova matka. Do vlastnictví rodu Smiřických patřilo semilské panství, a tedy i obec Tanvald Nový majitel panství Semily viděl ve svých poddaných jen štváče, luterány a bezvěrce, které je třeba vyrvat ze spár pekla. Roku 1622 povolal Albrecht z Valdštejna do Jičina jezuity. Ti záhy vyrukovali z jičínského

kláštera, aby sjednali nápravu, poddané poučili a přivedli na katolickou víru. Kdo se nechoval kající, nechtěl se nechat poučit a urputně se bránil, musel svou vlast opustit, odstěhovat se za hranice. K naplnění a urychlení svého poslání duchovní s sebou přivedli i dragouny. Jezuitský páter Stephanides přišel z jičínského kláštera na panství Semily s císařskými komisaři. Jak pevně přesvědčení o své víře byli obyvatelé Smržovky a Tanvaldu dokládá písemná zmínka pátera Stephanidese: „Do Smržovky jsem přicházel s obavou o svůj život“. Pastoři byli vyhnáni a spolu s nimi i mnoho sedláků. Pastor Kuttler ze Smržovky uprchnul se svými přívrženci do oblasti kolem Žitavy.

/ Z dobových zdrojů sepsal Richard Seidel, *Tanvaldský zpravodaj*

mnichovohradištsko

CESTA ZA SVĚTLEM

Výstava FOTOGRAFIÍ
KRESEB, GRAFIKY

Martiny Bachové

10. září 2024

(vernisáž v 17 hodin)

...

až 28. února 2025

V prostorách PRODEJNY NÁBYTKU HONZA,
Víta Nejedlého 1299, Mnichovo Hradiště
OTEVŘENO po-pá 8:30-12, 12:30-17, so 9-12 hod.

BAKOV n/J – Železniční modeláři a Muzeum Bakovska srdečně zvou na tradiční výstavu Velký svět malých vláček, která se uskuteční o víkendech 21.–22. září a 28.–29. září. Výstava bude probíhat v Muzeu Bakovska v časech od 10 do 12 a od 14 do 17 hodin.

Na výstavě budete mít příležitost obdivovat precizní modely železničních

kolejišť v měřítkách H0, H0m (1 : 87) a TT (1 : 120). Modeláři budou přítomni, aby návštěvníkům poskytli zajímavé informace o vystavených exponátech a podělili se o své zkušenosti ze světa modelové železnice.

Přijďte se podívat na nádherně zpracované železniční modely a nechte se okouzlit světem malých vláček, který přináší radost nejen dětem, ale i dospělým milovníkům železniční historie. (Mnichovohradištsko.cz)

mladá boleslav

DOBOVÁ MÓDA NA FOTOGRAFÍCH

Muzeum Mladoboleslavska - 4. 9. -31. 12. 2024 jak dle módy datovat snímky

≡ Vlastislav Hofman

(* 6. 2. 1884 v Jičíně, † 28. 8. 1964 v Praze)

V dnešním medailonu si připomeneme osobnost architekta, ale také designéra, malíře a scénického výtvarníka Vlastislava Hofmana. V roce 2024 uplynulo 140 let od jeho narození a také 60 let od jeho úmrtí. Narodil se 6. února 1884 v Jičíně v rodině obuvníka. V rodném městě navštěvoval v letech 1890 až 1896 obecnou školu, poté nastoupil na jičínskou vyšší reálku.

Památník
Vlastislava
Hofmana
v jičínské ulici
Pod
Koštofránkem,
za ním rodný
dům architekta –
a rodný dům čp.
123 samostatně.

Po maturitě se neúspěšně pokusil o přijetí na Uměleckoprůmyslovou školu v Praze. Nakonec vystudoval České vysoké učení technické, obor pozemní stavitelství a architektura. Absolvoval v roce 1907.

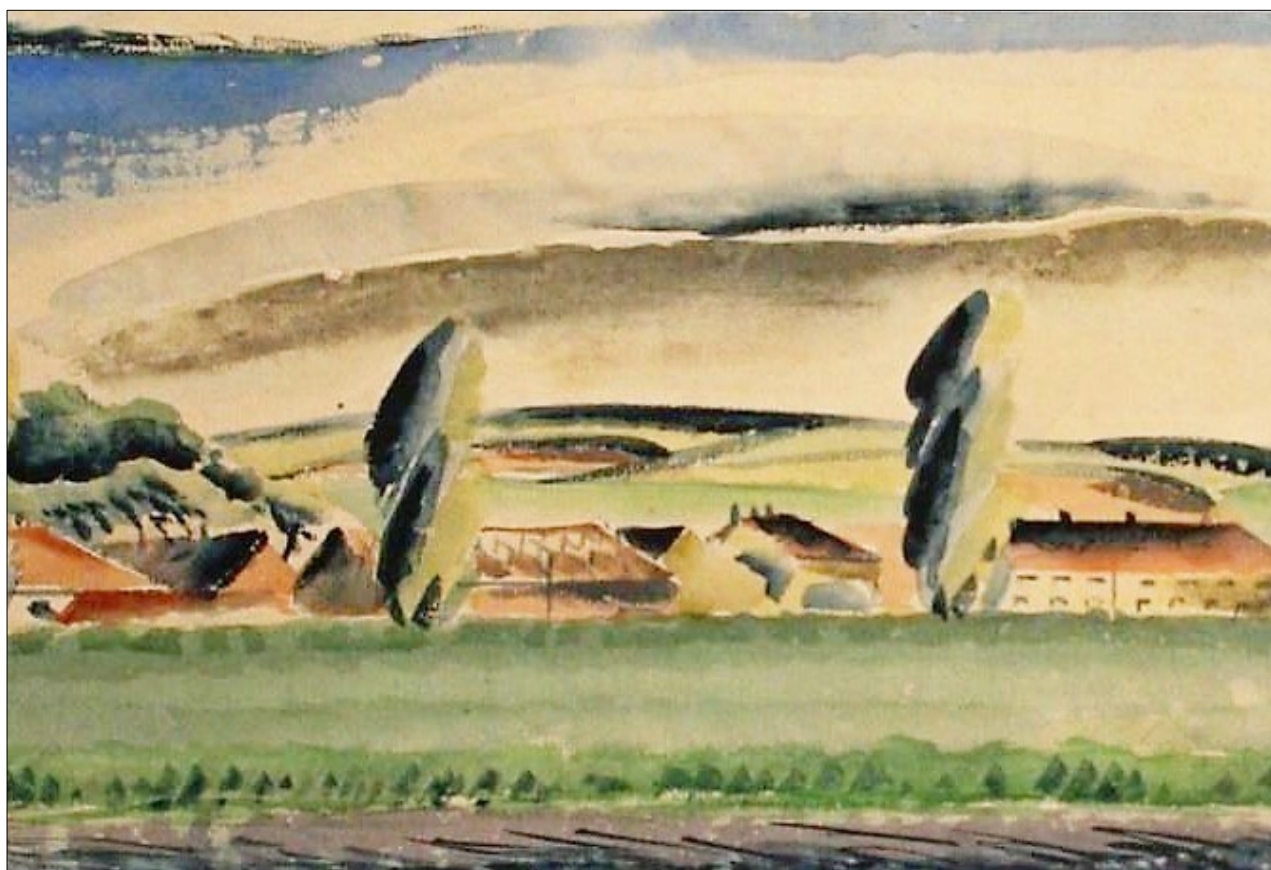
Nedlouho po absolutoriu již vytvářel architektonické projekty.

Byl zaměstnancem pražského stavebního úřadu a podílel se na záchraně pražských bastionů v katastru Hradčan. Projektoval například Jiráskův a Štefánikův most /**FOTO**, lávky na Slovanský a Židovský (dnes Dětský) ostrov, Ďáblický hřbitov nebo krematorium v Moravské Ostravě.

Před začátkem první světové války a následně v prvních letech meziválečné doby patřil společně s Josefem Gočárem, Josefem Chocholem a Pavlem Janákem k architektům tvořícím v duchu kubismu. Tato čtveřice však aplikovala

kubistické prvky také v užitém umění, např. v návrzích nábytku.

Jeho malířské dílo je spjato s avantgardní skupinou mladých umělců Tvrdošíjnů. Její jádro tvořili Josef Čapek, Václav Špála, Jan Zrzavý, Rudolf Kremlička, Otakar Marvánek a právě Vlastislav Hofman. Věnoval se také malbě a kresbě, tvorbě ex-libris i knižní grafice.

Ze všech svých uměleckých aktivit ale získal největší uznání za svou scénografickou práci, díky které je právem považován za zakladatele moderního jevištního výtvarnictví. Za svůj život vytvořil přes 400 výprav, z toho přes 200 pro Národní divadlo v Praze, další pak pro Divadlo na Vinohradech a Státní divadlo v Brně.

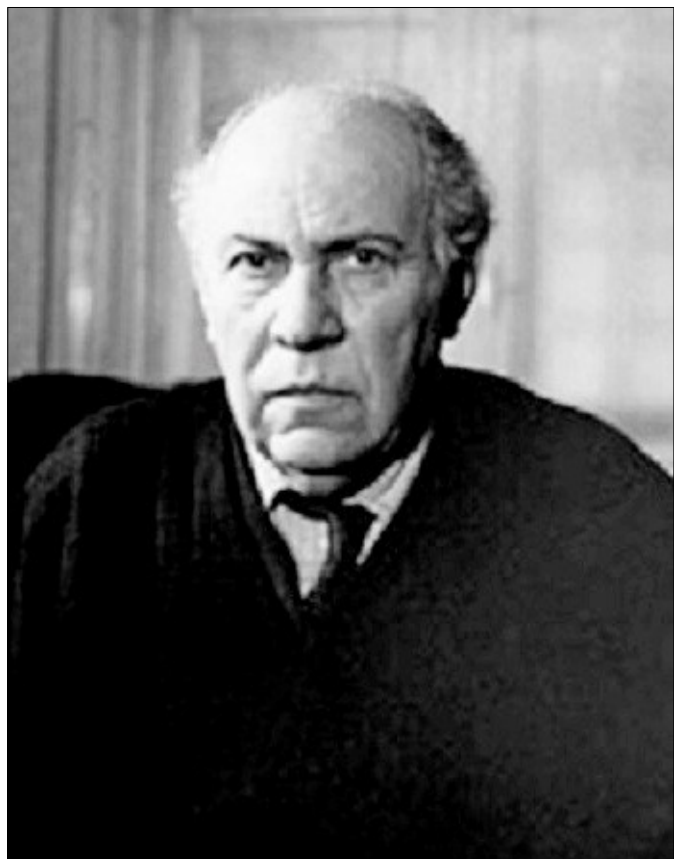
Ke svým scénám navrhoval i kostýmy a masky. Získal i mezinárodní uznání, např. v roce 1925 v Paříži na Světové výstavě, v roce 1937 opět v Paříži na Mezinárodní výstavě technického umění a v roce 1940 v Miláně na Mezinárodní výstavě scénografie. Napsal několik teoretických prací, týkajících se nejen scénografie, ale též nábytkářství, architektury a výtvarného umění.

Zemřel 28. srpna 1964 ve věku 80 let. V témže roce mu byl udělen in memoriam titul zasloužilý umělec.

O jeho životě a díle bylo napsáno několik publikací. Jednou z nich je kniha vydaná v roce 2017, která představuje Vlastislava Hofmana jako renesanční osobnost, jehož potenciál neznal hranic. Některá z jeho děl najdete i ve sbírkách Regionálního muzea a galerie v Jičíně.

Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně nedávno zakoupila knížku jeho kreseb k básni Svatební košile od Karla Jaromíra Erbena, kterou si zde můžete prohlédnout.

/ Iva Rodrová, *Jičínský zpravodaj*; foto fp, Spolek V. Hofmana, Moravská galerie

pozdní sběr

TURNOV, KLÁŠTEREC n/O – Výjimečnost českých sklářů a brusičů drahých kamenů opět potvrzena

Zástupci muzea o uplynulém víkendu převzali ocenění za zápis Tradice podomáckého broušení drahých kamenů na Turnovsku na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR, o němž ministr kultury rozhodl již závěrem loňského roku. Součástí slavnostního ceremoniálu za účasti zástupců Ministerstva kultury a Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici bylo také předání

titulu Nositel tradice lidových řemesel, mezi třemi letošními laureátkami převzala toto ocenění také sklářka Jiřina Štrynclová z Alšovic u Pěncína (Jablonec n/N), která se celý život věnuje zhotovování skleněných figurek nad kahanem a jejíž nominaci nejprve na krajský a posléze na národní seznam výjimečných řemeslných mistrů připravilo rovněž naše muzeum. Předávací ceremoniál se již tradičně odehrál v rámci Národního zahájení Dnů evropského dědictví v Klášterci nad Ohří. Gratulujeme paní Štrynclové i mistrům brusičům k dovršení zápisu na oba národní seznamy a přejeme mnoho úspěchů v další práci. (MČR Turnov)

≡ Radek Steska / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj